

28.4.2017

Yksikön päällikkö

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Herttoniemen sairaala-alueen asemakaavan muutosehdotuksesta

HEL 2015-002926 T 10 03 03

Kaupunkisuunnittelulautakunta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Herttoniemen sairaala-alueen asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt antaa seuraavan lausunnon.

Herttoniemen sairaalan ja terveysaseman alueelle, sen viereisille puistoalueille sekä pysäköintialueelle valmistellaan asemakaavan muutosta. Herttoniemen sairaala-aluetta suunnitellaan asuinalueeksi noin 600 uudelle asukkaalle. Kaava mahdollistaa kaupunkirakenteen tiivistämisen metroaseman läheisyydessä, uuden päiväkodin rakentamisen ja liikuntapuiston kehittämisen. Päiväkotitoimitus sijoittuu Siilitien varteen.

Alue on osa Herttoniemen maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä ja valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä, RKY-2009. Suunnittelun pohjoisosassa sijaitsee kallion huippua kiertävä 1. maailmansodan aikana vuonna 1914 rakennettu asema 1914:62, jossa on hiekalla ja osittain maalla peitetyjä kivivalleja. Maa-vallien suojanpuolella on kivistä ladottuja ampumatasoja, tuliasemia ja traversseja. Useissa kohdissa vallin takana on kulkenut vielä selustasuoja. Ulkovallien keskellä on ollut kuusi valliä, joista hyppyrinmäen, entisen linkomäen vauhdinottovallin ja tien rakentaminen on tuhonnut suurimman osan. Jäljellä on vain kaksi. Asema on ainutlaatuinen kokonaisuus ja paikoitellen erittäin hyväkuntoinen.

Kaupunginmuseo pitää valitettavana, että asemakaavamuutoksen toteuttaminen merkitsee käyttökelpoisten sairaala- ja terveyskeskusrakennusten purkamista. Kaavaselostuksessa ne ovat esitellyt seuraavasti: "Herttoniemen sairaalan rakennukset ovat valmistuneet vaiheittain 1971, 1972 ja 1984. Terveyskeskus on vuodelta 1989. Suunnittelijana toimi arkkitehtitoimisto Kirsti ja Erkki Helamaa. Sairaalan päärakennus on kaksikerroksinen, terveysasema kolmikerroksinen ja sairaalan vuodeosastosiipi viisikerroksinen." Kaavamuutos edellyttää edellä mainittujen rakennusten purkamista. Suunnittelun alueella on näiden lisäksi kaksi liikuntapuistoon liittyvää rakennusta, joista vanhempi on hiihtomaja vuodelta 1958. Myöhemmin se on muutettu asunnoksi. Tasakattoinen pukuhuone- ja huoltorakennus on vuodelta 1970. Urheilukenttä on rakennettu 1950-luvulla, puurakenteinen hyppyrinmäki on vuodelta 1962.

28.4.2017

Yksikön päällikkö

Siilitien varteen esitetään päiväkotirakennusta lähipalvelurakennusten korttelialueelle, nykyiselle paikoitusalueelle. Siilikujan varrelle, nykyisen terveystieteiden keskuksen ja sairaalan paikalle esitetään AK-kortteleita, jotka mahdollistavat seitsemänkerroksisen pistetalon, neljän neli- viisikerroksisen lamellitalon sekä Siilitien ja Siilikujan kulmaukseen viisi- seitsenkerroksisen vinkkelitalon. Julkisivujen tulee olla muurattuja ja rapattuja. Kaavamääräysten ohjaavat uudisrakentamista ympäristöön mahdollisimman hyvin sopivaksi.

Kaupunginmuseo ei tuonut osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa esille tavoitetta Herttoniemen liikuntapuiston entisen hiihtomajakarakennuksen osalta sen varustamisesta suojelumerkinnällä. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan rakennuksella on kulttuurihistoriallista arvoa osana liikuntapuiston historiaa. Samalla se kertoo omalta osaltaan kaupungin tarjoamista liikunta- ja vapaa-ajanpalveluista asukkailleen. Rakennuksella on myös sijansa liikuntapuiston ympäristössä. Tämän vuoksi kaupunginmuseo esittää, että rakennuksen suojelua sr-3 -merkinnällä vielä tutkittaisiin.

Ensimmäisen maailmasodan aikaiset linnoitusrakenteet ovat muinaismuistolain (295/1963) mukaan kiinteitä muinaisjäännöksiä ja siten lain suojaamina ne pitää merkitä asemakaavaan sm – merkinnällä ja tarkemmilla kaavamäärityksillä. Suojelualueen rajat tulevat paikoitellen liian lähelle linnoitteita ja ne ovat turhan kulmikkaita. Kaavaehdotuksessa oleva s-merkintä ei ole riittävä vaan se tulee korvata sm-merkinnällä.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutosehdotuksesta.

Lisätiedot

Sari Saresto, tutkija, puhelin: +358 9 503756846
sari.saresto(a)hel.fi

Tiina Merisalo
museonjohtaja

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus